

PRÆDIKEN SØNDAG DEN 18. SEPTEMBER 2022 – 14.
SETRIN HØST

AASTRUP KL. 10.15 – VESTER AABY KL. 14
(AFSLØRING AF MINDESMÆRKE)

Tekster: Sl. 39,5-14; 2.Tim. 2,8-13; Joh.5,1-15

Salmer Aastrup: 729,730,157,728,11

Salmer Vester Aaby: 729,157,728,730

Gud, lad os leve af dit ord
som dagligt brød på denne jord!

Hvad ville der være sket, hvis den lamme mand havde svaret nej til spørgsmålet, om han ville være rask?

Det er sådan et rigtig menneske-nørde-spørgsmål. For det gjorde han jo ikke.

Men svaret er, at så ville vi ikke have siddet her i dag. I hvert fald ikke med teksten om den lamme ved Betesda Dam som prædikentekst.

Hvor er der filosoferet meget over det spørgsmål gennem utallige prædikener: ”Vil du være rask”. Man har forsøgt at lægge trykket forskelligt. Vil **du** være rask, som man spørger et barn, om det vil have en is. **Vil** du være rask, så spørgsmålet har appelleret til mandens medvirken i underet. Eller endnu tydeligere: Er du blevet offer for din egen magelighed: ”Hvis jeg kan ligge her i 38 år, så kan jeg lige så godt blive liggende. Det er dejligt ansvarsfrit.”

Men sandheden er i al sin enkelthed, at manden intet har med handlingen at gøre.

Det er det, der er vores evangelium. Vores glædelige budskab på denne høstgudstjenestesøndag. At Guds glædelige budskab kommer fra Jesus Kristus alene. Det går ikke ind og gransker vore hjerter og nyrer. Heller ikke selv om der også har været holdt utallige prædikener gennem historien om lige netop den indsats.

Budskabet skærpes i dag ovenikøbet af, at vi holder høstgudstjenester i vore kirker. Høsten gik let i år. Hveden blev nærmest blæst af markerne af nutidens høstmaskiner og regn så vi ikke noget til i høsttiden.

Der var med andre ord god plads til menneskers indsats.

Der findes en gammel historie om en husmand, der købte et lille indkroget sted på den jyske hede. Han tog fat fra en ende af, og efter nogle år så det hele yderst hæderligt ud.

En dag fik han besøg af den lokale præst. De gik ud og så på afgrøderne og præsten sagde: ”De har vel nok haft Guds kraft til at hjælpe til med at skabe dette herlige sted.”

Manden vendte skråen, inden han svarede præsten: ”Da skulle pastoren ellers have set stedet, den gang Vor Herre var alene om at passe det”

Og naturligvis er hveden ikke blevet blæst af markerne. Der er arbejdet hårdt, der er investeret i maskiner og oplagringsplads.

Selv om det efterhånden kun er en lille procentdel af den danske befolkning, der har været involveret i årets høst, er der lagt store kræfter i. Der er lagt en stor indsats.

Det er der ingen som helst grund til at forklejne. Heller ikke ved en høstgudstjeneste. Slet ikke ved en høstgudstjeneste.

Men det er nu engang sådan, at høstgudstjenester mest beskæftiger sig med den procentdel, der bliver tilbage, som mennesker ikke har indflydelse på. Eller i hvert fald ikke har direkte

indflydelse på. Man kan diskutere størrelsen af den procent; Det er så moderne at diskutere procenter, men den kan aldrig være nul.

Som symbol på denne procentdel nævnes ofte vejret. Den vendsysselske sanger Allan Olsen synger i sangen om sin bedstefar, at bedstefaderen på de sandede marker vest for Frederikshavn først bad om regn til de gulfede spirer, hvorefter regnen faldt så nådesløst, at alt blev skyllet bort. Det er også blevet sammenlignet med en fuglerede, der falder ned fra et træ eller et staldloft. Fugleparret standser dårligt nok op; de begynder blot forfra.

For det er skabelsens natur.

Altid at begynde forfra.

Derfor er det også **evangeliets** natur. Det skal navnlig fremhæves på en dag, hvor vi takker for høsten.

For Jesus begynder i dagens evangelietekst **forfra**. Også selv om der er gået 38 år siden manden bogstavelig talt havnede ved Dammen. Hvordan det så ellers gik til.

For der er en ting i dagens tekst, som man måske kommer til at overhøre, men som slet ikke er en detalje.

Det er sabbat. Det er hviledag.

Det vækker tilskuernes vrede. Der arbejdes på en sabbat.

Men læg mærke til detaljen: Vreden rettes denne gang ikke mod Jesus, fordi han helbreder på en sabbat. Den rettes mod manden, fordi han bærer rundt på sin seng på en sabbat.

Det er en lovovertrædelse, han ikke har kunnet begå de sidste 38 år.

Derfor er Jesus begyndt forfra. Ved at udvide Guds skabelse til også at omfatte hviledagen.

Det kan der siges meget negativt om set i sammenhæng med vores nutid, hvor arbejdsliv og fritid i alt for høj grad har det med at blande sig sammen.

Men lige præcis høsten har til alle tider været en slags undtagelse fra reglen. Menneskers overlevelse har til alle tider været afhængig af, at høsten kom godt i hus. Og det har krævet endog meget stærke religiøse følelser at overholde hviledagen, hvis det var eneste mulighed for at redde høsten at arbejde om søndagen. Det var ikke noget, man bare gjorde i gamle dage. Men ordene om, at mennesker ikke er til for sabbattens skyld blev taget i anvendelse, når – og ikke før – det var nødvendigt. Den lamme ved Betesda Dam blev helbredt på en sabbat. Blev bragt tilbage til fællesskabet på en hviledag.

Og han fik af Jesus kræfterne til at bære sit liv med sig. Symboliseret ved den seng, der havde båret ham i 38 år. Nu kunne han bære den. Ved Guds hjælp. Også på en hviledag. Hviledagen er ikke en undtagelse fra alle de ting, der kan tyngte mennesker. Dem kan vi ikke bare glemme om søndagen.

Det lyder måske umiddelbart ikke som nogen stor lovovertrædelse. Manden kunne vel dårligt lade sengen blive stående, og den kan vel næppe have været meget værd efter 38 år.

Så det handler naturligvis om noget andet. Det handler om, at skabelse vinder over fortabelse. Det handler om, at det, der bidrager til fællesskabet, går forud for menneskeskabte lovkrav, hvor meget de end er skabte for at ære Gud.

Det Jesus i virkeligheden siger i dag er, at mennesker aldrig må bremse de muligheder, som Gud har lagt i det skabte liv. At Guds vilje ligger i kærligheden og at kærligheden altid vil fortsættelsen.

Også når de kræfter går veje, som kun Gud tør kende.

Vi skal her efter gudstjenesten i Vester Aaby prøve noget nyt. Vi skal afsløre en mindesten. Nok centreret omkring et navngivent menneske, Landpostbud Niels Christensen, men først og fremmest centreret omkring dette menneskes indsats.

Når husmanden i det vestjyske, som jeg nævnte før, måtte tage kampen op mod naturen og hedens lag af al, så var det fordi han var i gang med at vinde indad, hvad der var tabt udad. Sådan lød ordene efter krigen i 1864.

Der er krig i Europa igen i 2022. Den er ikke overstået så hurtigt som høsten blev det i år, og vi ved ikke, hvad fremtiden vil bringe. Men som vi vil takke for høsten, vil vi bede for freden. Mange af dem, der deltog i krigen i 1864, også dem, der nævnes uden navn på stenen, havde forladt det landbrug, der den gang var næsten enerådende som grundlag for det danske fællesskab.

Sådan er det ikke mere, men alligevel forlader mennesker deres hverdag eller får deres hverdag ændret, når fællesskaber bryder sammen og våben bliver sproget. Våbnene har ændret sig siden 1864, men så meget andet har ikke.

Vi får i dag ikke at vide, hvad der 38 år før har lammet manden ved Betesda Dam. Vi får at vide, at hans sygdom havde taget ham ud af fællesskabet og overladt hans skæbne til andres hjælp. Den havde han måttet vente forgæves på. Men ved mødet med Jesus Kristus, Guds Søn og sandt menneske, blev den lamme ved Betesda Dam bragt tilbage til fællesskabet. Ikke som om intet var sket. For han bar sin seng med sig. Symbolet på alt det, han havde været igennem. Alle de tanker, han må have tænkt, hver gang en anden nåede ned i vandet før ham. Mødet i dag ved Betesda Dam var afslutningen på det lotterispil som evangelisten Johannes beskriver for os. Den

helbredelse, der var afhængig af menneskelig indsats. Som høsten er afhængig af menneskelig indsats. Vi kan med menneskelige kræfter komme langt, men når vi møder menneskelivets grænser, bliver vi afhængige af Guds hjælp. Den takker vi for, når vi som i dag takker for regnen, der vander vort land og for solskin og varme i sommerens brand. Vi har i denne sommer mærket mest til sommerens brand, men høsten er kommet i hus endnu en gang.

Så tak da Gud, ja pris dog Gud, for al hans herlighed.

AMEN